

Slavenski dom

Ste. 107

Z ilustrirano prilogo „Teden v slikah“

Leto II.

Politično ozadje svečanosti pri kronanju angleškega kralja v Londonu

Angleško-nemško-italijanski sestanki

London, 14. maja. o. Kronanje svečanosti so po pričakovanju prinesle tudi vrsto važnih političnih razgovorov med angleško vlado in med zastopniki inozemskih držav. Središče vsega zanimanja so tvorili številni obiski in sprejemi nemškega vojnekega ministra maršala Blomberga. Blomberg je imel daljši razgovor s predsednikom angleške vlade Baldwinom, v katerem sta zastopnika obeh držav baje samo izmenjala običajna zagotovila, da si hočeta biti Anglija in Nemčija dobri sosedi.

Važen je bil sestanek Blomberga z zunanjim ministrom Edenom, o katerem sodo, da je bilo pri njem razgovora glede nemškega stališča do tako imenovanega zahodnega pakta, ki si ga prizadeva ustanoviti Anglija in hoče zato pridobiti tudi Nemčijo. Blomberg pa je hotel od

Edena izvedeti, kakšen je vojaški namen in pomen te nameravane nove politične zveze in kakšna jamstva bi dobila Nemčija, če se ji pridruži. Zdi se, da je Blomberg pri tem razgovoru zahteval nekatere koncesije glede Avstrije in Češkoslovaške.

Ti razgovori s Hitlerjevim zastopnikom so pomembnejši, kakor se dozdeva, ker predstavljajo angleški poizkus, da bi Nemčijo odvrnila od vojaške zveze z Italijo. Maršal Blomberg bo namreč takoj po obisku v Londonu potoval s člani nemškega generalnega štaba v Rim na razgovore o sodelovanju italijanske in nemške vojske.

Maršal Blomberg je obiskal tudi italijanskega poslanika v Londonu Grandija, s katerim se je razgovarjal najbrž o svojem bodočem obisku v Rimu. Zadnji njegov sestanek pa je bil z avstrijskim zunanjim tajnikom dr. Schmidtom, ki je služil temu, da bi Nemčija Avstrijo pregovorila do drugačnega stališča napram narodnemu socializmu in sodelovanju z Nemčijo. Zdi se, da ta razgovor ni privedel do nobenega uspeha, ker taki politični preusmeritvi Avstrije nasprotuje Italija.

Angleški zunanji minister Eden je med drugimi državniki sprejel tudi madžarskega zunanjega ministra Kanyo in se z njim razgovarjal o položaju v Podonavju ter o razmerju Madžarske do Avstrije, Jugoslavije, CSR, Romunije in Poljske. Veliko razgovorov je imel te dni tudi predsednik češkoslovaške vlade dr. Hodža.

Iz vseh teh sestankov in konferenc je razvidno, da bodo kronanske slovesnosti v Londonu imele važne politične posledice za vso Evropo.

Vesti 14. maja

Češkoslovaški ministrski predsednik dr. Hodža je imel včeraj v Londonu važen razgovor s francoskim zunanjim ministrom Delbosom.

Mednarodna konferenca za pomorsko pravo se prične 18. maja v Parizu. Konferenca spada med prireditve v okviru svetovne razstave, ki se še ni pričela.

Katoliška kronanje svečanost je bila včeraj v londonski katedrali, kjer je slovesno sv. mašo pel londonski nadškof Hinley. Maše se je udeležil tudi odposlanec sv. očeta mgr. Pizarro.

40 urni teden bo imela tudi francoska banka, kakor je razglasila včeraj.

Samo brezbožnik je dober komunist, tako se glasi Stalinova poslanica sovjetskimi otrokom.

Nemška kolonijalna razstava se prične 7. avgusta v Münchnu. Razstava bo zgolj propagandna, saj Nemčija nima več kolonij. Razstava bo prirejena pod geslom: »Čemu potrebujemo kolonije«.

Albanski proračun je sprejela poslanska zbornica v Tirani brez sprememb. Zbornica je tudi sprejela zakon, ki odpravlja pajčolan pri muslimanskih ženskah.

Spremembe pri pariškem »Echo de Paris« se nadaljujejo in sta izstopila iz uredništva poslanec de Kerrilis ter Geraud. Od znanih časnikov je ostal pri listu samo Pertinax.

Trgovski sporazum med Poljsko in Francijo, ki se nanasa na ureditev plačil, na tujski promet in na kontingente, bodo podpisali prihodnji teden, ko pride v Pariz poljski trgovski minister.

Prosto mednarodno pristanišče bodo zgradili pri Budimpešti, na otoku Csepel in so včeraj z vsemi slovesnostmi vprico regenta Horthyja položili za to delo temeljni kamen.

Kulturni sporazum med CSR in Dansko so pred dvema dneva podpisali zastopniki obeh držav v Kopenhagenu.

Velika ležišča petroleja so odkrili angleški inženjerji na iraškem ozemlju blizu pristanišča Basore.

Kronanje angleškega kralja je slavilo tudi Palestina. Arabski narodni odbor je ob tej priliki dal poseben proglas na arabski narod, v katerem pravi, da se Arabci vesele tega dogodka, ker upajo, da bo novo kronani kralj pravično rešil tudi njihovo težko vprašanje.

Knez Pavle je v Londonu sprejel angleškega finančnega ministra in voditelja konservativne stranke Nevella Chamberlaina.

Francija in Anglija naj odpovesta sporazumu o nevmešavanju v špansko državljansko vojno. To so zahtevali na zadnji seji francoske socialistične stranke različni njeni voditelji.

Filme o kronanju angleškega kralja nese ameriški letalec Merryl v New York. Kakor kaže, se polet nadaljuje brez kakšnega incidenta.

22 nemških knjig in mesečnikov ter tri poljske in eno nemško revijo je prepovedalo češkoslovaško notranje ministrstvo. Med njimi je tudi koledar nemške armade ter knjiga češkega Nemca Strobila »Erazem in njegov čudodelni prstan«.

Stradati je začelo v ječi 150 arabskih političnih ujetnikov v Jeruzalemu, ker jih niso amnestirali ob kronanju.

Novo avtomobilsko cesto najmodernejšega sistema bodo danes odprli med Hamburgom in Lübeckom. Cesta je dolga 57 km.

Zadnje knjige predsednika Kominterne Dimitrova je sovjetska vlada zaplenila. Knjiga razpravlja o notranjem položaju v Sovjetski Rusiji. Zaplenjeni odlok izrečno poudarja, da na osebo Dimitrova ne pade zaradi zaplenbe nobena senea. Torej v Rusiji niti »največje« pisatelji niso več pravoverni...

24 novih baterij topov proti tankom je naročila holandska vlada v avstrijskih orožarnah v Steyru.

Pogajanja v londonski avtobusni stavki se bodo začela danes in upajo, da se bodo nameščenici in podjetniki le sporazumeli.

Spomenik angleškega kralja Jurija II. so preverili irski demonstranti v Dublinu pri včerajšnjih demonstracijah med kronanjem. Razbili so tudi vse trgovine in knjigarne, ki so prodajale angleške gramofonske plošče ter knjige.

Na čast maronitskemu patrijarhu Aridi prirejajo v Rimu velike sprejeme tudi v političnih in trgovskih krogih, ker bi si italijanski denarni zavodi radi pridobili njegov zaslanbo za svoje prodiranje v Sirijo.

Japonskemu poslaniku v Rimu, Sugimuri, ki ima veliko zaslugo za sporazum med Italijo in Japonsko in ki zdaj odhaja v Pariz, je priredil italijanski zunanji minister grof Ciano sinoči svečano poslovilno večerjo.

Stavka grozi velikim ameriškim livarnam v Pittsburgu, kjer uprava tovarn kljub razsodbi sodišča noče priznati delavstvu pravice do kolektivne pogodbe.

Mašo ob obletnici smrti Pilsudskega so hoteli Poljaki, ki prebivajo v Moskvi, imeti v cerkvi sv. Pavla, a so boljševiške oblasti zjutraj zaprle vse duhovnike pri tisti cerkvi.

Romunskega kralja Karola bodo pri njegovem uradnem obisku v Varšavi imenovali za polkovnika poljske vojske.

Kdo je pravi zastopnik bivše radikalne stranke

Belgrad, 14. maja. m. Današnje »Vreme« objavlja pismo pristašev pokojnega Milana Srškiča, v katerem ostro nastopa proti članom tako imenovanega glavnega odbora bivše radikalne stranke. V pismu pristaši Milana Srškiča jemljejo tem vsako legitimacijo, da bi zastopali bivšo radikalno stranko. Obenem poudarjajo tudi to, da je bil voditelj Miša Trifunović kooptiran v ta odbor šele 6. januarja. Končno jim tudi očitajo, da so se izneverili programu in tradiciji bivše radikalne stranke, ker so se docela pridružili voditelju bivše demokratske stranke Ljubomiru Davidoviću.

Nadaljevanje kronanjskih svečanosti

London, 14. maja. AA. (Havas) Kralj in kraljica sta danes kmalu po 14.30 krenila iz Buckinghamske palače po ulicah, ki so se zmerom v znamenju kronanjskih svečanosti, da obiščeta severna predmestja Londona. Avto z vladarskim parom si je komaj mogel utreti pot pri izhodu iz Buckinghamske palače, tako gosta je bila množica, ki se je tamkaj zbrala. Kralj in kraljica sta bila videti popolnoma odpočita po včerajšnjem napornem dnevu in sta veselo odzdravljala na vzlike navdušenega prebivalstva. Obiskala sta severni, beraški in proletarski del mesta, kjer jima je ubogo prebivalstvo priredilo ganljive sprejeme. Vseposod so bili slavaloki, na njih pa napis: Zivel naš vladarski par! Naj vladata dolgo vrsto let!

Kralj je bil očitno zelo ganjen.

Snoči se je zopet zbrala ogromna množica navdušenih londončanov pred dvorom. Dolgo so

vzklikali kralju in kraljici. Ob 22.30 sta kralj in kraljica prišla na balkon in kralj je odzdravljaj smeje, kraljica pa z desno roko.

V Alberthallu je bil snoči po gala večerji ples,

Torpedo na angleški rušilec

Gibraltar, 14. maja. o. Včeraj ob 16 je na morju pred Almerio nastala težka eksplozija na angleškem rušilcu »Hunterju«. Eksplozija je zahtevala med mornarji sedem smrtnih žrtev, 15 pa je težko ranjenih. Eksplozija je po mnenju strokovnjakov povzročila zunanji povod. Prvi hip so mislili, da gre za mino, ki jih je pred španskimi pristanišči vse polno, toda ko so poškodovano

ki so se ga udeležili člani kraljevske družine in mnogi zastopniki iz inozemstva. V kraljevski loži so posebno opazili kneza namestnika Pavla in knezino Olgo, princeso Julijano nizozemsko in njeno soprogo princa Bernharda, švedski prestolonasledniki par in norveškega prestolonaslednika s soprogo.

ladjo odveleli z vlačilci v pristanišče, je preiskava ugotovila, da jo je moral zadeti torpedo neke tuje podmornice. Domnevajo, da gre za kako nacionalistično podmornico. Rušilec je takoj prišla na pomoč vladna križarka »Jaime I.«, ki je vzela na krov ranjene mornarje in jih odpeljala v Almerio. Če bi ne bila na mestu takoj pomoč, bi se bila ladja potopila.

Vest o eksploziji na rušilcu v Gibraltarju je izzvala v Londonu silno razburjenje. Uradna poročila so zelo kratka. Vlada drži v največji tajnosti vzrok nesreče. Podrobno poročilo pomorske poveljstva bodo izročili takoj vladi, ki bo razpravljala o vsem potrebnem.

Prevladuje prepričanje, da nesrečo ni povzročila mina. Politični krogi menijo, da bo vlada nastopila zelo ostro stališče in ne bo dopustila nobenega protizakonitega poseganja v promet na morju.

„Hindenburgu“ se je odlomil propeler

New York, 14. maja. Policija je včeraj popoldne zelo skrbno preiskovala ostanke zrakoplova »Hindenburga«, da bi odkrila sledove o kakih bombi ali peklenem stroju na zrakoplovu.

Strokovnjaki izjavljajo, da pri pregledu ostanke »Hindenburga« niso mogli najti ničesar, kar bi dalo slutiti, da je kaka bomba ali kak drug eksploziv povzročil katastrofo.

Komisija trgovinskega ministrstva je ugotovila

da je del propelerja, ki se je odlomil, z vso silo predrl steno zrakoplova. V notranjosti je ta del prišel v stik z električnim vodom in tako je nastal kratek stik, ki je povzročil eksplozijo vodika. Strokovnjaki so našli del odlomljenega propelerja v trupu zrakoplova, vendar pa še ni gotovo, ali se je propeler odlomil pred ali po padcu zrakoplova. Francoski minister za zrakoplovstvo Pierre Cot pride dne 21. maja v Bukarešto. Ob tej priliki se bo pogajal z romunsko vlado o pogojih za nabavo vojnih letal, ki jih je romunska vlada naročila v Franciji. Kakor znano bo Romunija plačala ta letala s petrolejem.

Vse nehitlerjevske stranke bo razpusil senat v Gdanskpu ko izjavi voditelja gdanskih narodnih socialistov Foersterja.

Večja bitka v Vaziristanu je bila pred dvema dneva med uporniki fakirja iz Ipija ter med angleško vojsko, ki je izgubila v spopadu enega častnika ter več vojakov.

„Vsi poslanci so lumpje in ničvredneži“

Praga, 14. maja. o. Na včerajšnji seji češkoslovaškega parlamenta je prišlo do razburljivega dogodka, ker je v začetku seje vstal neznan človek na galeriji za gledalce, se prenilil v prvo vrsto in zavpil: »Vsi poslanci so ničvredneži in lumpje!« potegnil revolver ter ustrelil na predsednika poslanske zbornice Malypetra. Krogla je udarila tik nad predsednikovo glavo v leseni stenki opaž. V zbornici je nastala velika zmeda, toda gledalci so že sami takoj po strelu prijeli atentatorja. Na predsednika je streljal brezposeln mlinar Sebek iz Ogrskega gradišča, ki je pri zasliševanju do zdaj trdovratno molčal o tem, kaj ga je nagnalo na to dejanje.

Fond 2 milijona Kč za štipendije jugosl. akademikov

Belgrad, 14. maja. m. Češkoslovaškega poslanika na našem dvoru je obiskal prosvetni minister Dobnivoj Stošovič ter mu izročil krasno vezan izvod uradnega akta češkoslovaške vlade, ki je ustanovila Fond kralja Aleksandra I. Zedinitelja za šolanje jugoslovanskih akademikov na visokih šolah v češkoslovaški republiki. Češkoslovaška vlada je ustanovila ta fond v iznosu 2 milijonov češkoslovaških kron v znak trajnega spomina na kralja Aleksandra I. Iz tega fonda bodo jugoslovanski akademiki, ki bodo hoteli študirati v Pragi, dobivali štipendije, ki jih bo razpisanih 20.

Novo carino na gumi bo uvedla nemška vlada zato, da zavaruje in pospeši industrijo umetne gume, s katero se hoče osvoboditi uvoza.

Madžarski katoličani za svoje nemške brate

Budimpešta, 14. maja. m. V madžarskem parlamentu je poslanec grof Szecheny, član katoliške stranke, vložil interpelacijo radi preganjanja katoličanov od strani nacionalnosocialističnega režima v Nemčiji. V tej interpelaciji grof Szecheny poudarja, da madžarski katoliški narod z najglobljim občutjem in boleščjo posluša vsak dan vesti, da sedanji režim v tretjem rajhu preganja katoliške vernike. Nacionalnosocialistični režim se je posebno vrgel na katoliško duhovščino, redovnike, katoliško mladino ter njene voditelje in jih obtožuje izdajstva domovine. Organizirali so tudi velike procese, na katerih so iznesli izmišljeno moralno življenje ter tako uprizarili umetno razne škandale. Vse to so počenjali le zato, da bi katoličanom škodovali na ugledu. Grof Szecheny zahteva od vlade, da v interesu preganjane cerkve stopi v stik z nemško vlado in naj ji sporoči, da se spričo takšnega preganjanja in samopašnosti madžarski katoliki ne bodo borili za sedanji nemški režim.

Interpelacija grofa Szechenya je izzvala v skup-

ščini in v ostalih krogih živahne komentarje. Kdaj bo ta interpelacija prišla na dnevni red, še ni znano. Radi silnega vtisa, ki ga je interpelacija napravila, so merodajni krogi poskušali vplivati na grofa Szechenya, da bi umaknil svojo interpelacijo, kar pa je poslanec odločno odklonil.

Položaj na španskih bojiščih

Vittoria, 14. maja. AA. Havas. Bitka za Mugio se nadaljuje in če pade to mesto v roke nacionalistov, potem je pot prosta v dolino te pokrajine. Republikanske čete so izviršile protinapad pri Biscarguiji. Dobile so znatna ojačenja.

Madrid, 14. maja. AA. Havas. Snočnje uradno poročilo pravi: Na vzhodni fronti se je le malo streljalo iz pušk. Republikanska letala so zopet bombardirala sovražne tovarne orožja. Tudi južno od Toleda je bilo streljanje močno. Republikanske čete utrjujejo svoje postojanke. Po ostalih bojiščih ni bilo nič posebnega.

Bilbao, 14. maja. AA. Havas. Odbor za obrambo je objavil snoči: Na severni fronti je bilo ves dan mirno. Pri Lapapetu smo sestrelili eno letalo. Pilot se je spustil s padalom in je Nemec. Rekel je, da je sodeloval pri bombardiranju Guernice. Pri Avali so naši topovi bombardirali sovražne postojanke. Tudi pri Burgosu je naše topništvo bombardiralo sovražne postojanke. Sovražna letala so bombardirala Bilbao. Število žrtev med prebivalstvom je veliko. Po 43 dneh nacionalistične ofenzive se republikanski oddelki še zmeraj dobro drže. Ujeti nemški pilot se imenuje Hans Wendel in pripada 28. eskadri.

Pred Madridom

Madrid, 14. maja. AA. Havas. Vladne čete so včeraj nadaljevale s svojim prodiranjem zapadno od ceste Arges-Toledo. Večkrat so vladni tanki napadli nacionalistične postojanke in jih prilili, da so se morali umakniti. Na zavzetih postojankah je vladno topništvo takoj začelo obstreljevati zbirališča sovražnih čet okoli Toleda, ki so hitela drugim oddelkom na pomoč. Vladna letala so bombardirala sovražne postojanke pri toledskem pokopališču in pri samostanu Rocca. Sovražnik je imel v teh borbah strašne izgube. Ugotovljeno je tudi, da so nacionalistične čete pri Toledu sestavljene iz Marokancev, falangistov in Nemcev. Nemci so prejeli povelje, da naj razbijejo obroč, ki se zojuje okoli mesta.

V Kataloniji

Barcelona, 14. maja. AA. Havas. Katalonska vlada je imela včeraj sejo in po seji je objavila,

Mednarodna trgovinska parlamentarna konferenca v Parizu

Belgrad, 14. maja. m. Zvečer odpotuje naše zastopstvo na zasedenje mednarodne trgovinske parlamentarne konference, ki bo od 17. do 28. t. m. v Parizu. Vodi jih predsednik senata Zelimir Mažuranič, v njej pa so še: senatorji dr. Oton Frangeš, dr. Kotur, Svetozar Tomić, Vojislav Protić in dr. Kramerič ter poslanci: podpredsednik nar. skupščine Franjo Markić, Bogoljub Levič, dr. Kojič, dr. Mijović, Mohorič, Rajković, Nikola Zuber, Oto Gavrilović, Miloje Sokić, dr. Zarko Tomašević, dr. Mirko Kosić, Acim Popović, Mihajlo Lukarevič, dr. Vuk Vujadinović ter Ivo Banić. Mednarodni trgovinski parlamentarni konferenci bo od teh zastopnikov poročal dr. Frangeš.

Belgrad, 14. maja. m. Na turistični razstavi na belgradski tehniški fakulteti je sedaj razstavila tudi Italija dva krasna modela svojih avtomobilskih cest, celo vrsto fotografij, ki predstavljajo graditev cest po Italiji in Afriki, najmodernejši model cestnega valjarja in drugo.

Novi vozni red

Belgrad, 13. maja. AA. V izdaji generalnega ravnateljstva državnih železnic je izšel uradni vozni red, ki stopi v veljavo 22. maja. Knjiga je prav okusno in praktično opremljena. Njeni točnosti so posvetili posebno pozornost. Poleg voznega reda za železnice, plovo in letalske zveze v naši državi in zvez z vso Evropo, prinaša knjiga tudi vse potrebna navodila za potnike in trgovske kroge in podatke o direktnih vlakih, prtljagi, garderobi, popustih, potnih listih itd. Vozni red bodo prodajali na vseh postajah po 20 Din.

Premiera v soboto 15. t. m. v kinu UNION

